

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Sect. IV. Cur sudarit sanguine tam copioso.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

in innocentem filium demonstrat. Nicander, Dioscorides, alique complures affirmant eum, quem hamorrhoids serpens momorderit, unde quaque poris & meatibus sanguinem sudare, & sanguinando interire. Si vera quaratur causa hujus in Christo sanguinei sudoris, liberè pronuncio: Hamorrhoids illum icit. Hamorrhoidi aptissime peccatum comparem; à peccato Christus non suo sed alieno se admorsus est, ut correns ille sanguinis totis artubus proruperit. Quod si hamorrhoidis unius, atque non magna reptilis morsuuncula, quia letifera, sanguinem potuit elicere; quid non potuerunt tot, tam inmania, tam mortifera humanæ gentis peccata, quot fuerunt à primis mundi canabulis, quot sunt eruntque ad supremum illius senium, quæ quidem tunc simul omnia Christum unum lancinabant? Ad tot hominum scelera huic mitissimo agno & pianda, vicina mortis horror & formido ingens accessit. Luctabatur secum ipse animus, & velle atque nolle inter se acriter decertabant; futuri cruciatis immanitas ut presens objiciebatur animo, qui illam quidem vi rationis subigebat, & cupiebat mori; mortem tamen, presertim tam atrocem & fœdam, naturalis sensus perhorrescebat, refugiebatque. Quare, videte obsecro, ut sese in hac luctâ ultimâ noster hic athletæ in gradum statimque componat. Vix hortum ingreditur, & mox pavere, pallere, angere, gemere, tristitiam aperire, tedium non diffiteri, angore vultu prodere, vigiliam & precum societatem possidere, à locis abire & redire sapius, quietem tamen aut solamen nusquam reperire. Et en, ut avellatur à suis, procumbat in genua, terræ faciem allidat, iratum Patrem exoret, verba suspiriis distinguit, in precatone perleveret, imminet sibi mortem averti postulet, non tamen suæ potiùs quam summiæ voluntati satisfacere flagitet, preces easdem ter repetat, ad suos ter revisat, toties se terræ aternat, hunc sibi demum cruentum liquorem membris omnibus manantem exprimat. O spectaculum hominibus, & vel ipsis Angelis, luctuosum! Non fuit hæc Christi, (qualis sæpe nostra est) brevis aut perfunctoria precatio. In quo precandi ardore sanguis primùm ad cor compulsus, dein crescente in immensum angustia, ab eodem suffocari metuente repulsus, ubi per inflammatas venas & accensum corpus variè vagus & oberrans, sudore jam etiam defecto, foras demum, ruptis venulis, & apertis undequaque poris, ubertim expulsus est, subjectamque terram inebriavit prodigioso hoc nimbo. Hanc sanguinis eruptionem naturalem esse potuisse, non solius Aristotelis auctoritas, sed & ratio id convincit, cum sanguis & sudor eadem pene origine procreentur. Quam ob causam recentiores quosdam non audio, qui de vero exsudato sanguine nescio quid ambigunt; præcorum Patrum in hoc consensum veneror & sequor, atque veri sanguinis fuisse guttas agnosco, quæ, quia per corpus in terram destuebant, Ecclesiam quoque, corpus Christi mylticum, Martyrum sanguine mundandam denotabant. Dixi de cruenti hujus sudoris causa, addo nunc pauca de copia.

S. I. V. Cur sudarit sanguine tam copioso.

Christus toto corpore & membris lacrymas cruentas profudit in Gethsemano horto.

PLorasse Christum sapius, scimus, numquam tamen, quam in hoc Gethsemano horto copiosius. Aliàs oculis tantùm lacrymatus est: at verò pridie mortem & manibus lacrymatur, & humeris, & genibus; toto demum corpore membrisque omnibus cruentas lacrymas profudit, ut verè illud præci Poëtae de Christo usurpem:

*Sanguerant lacryma: quæcumque foramina norat
Humor, ab his largus manat cruor: ora redundant,
Et patule nares: sudor ruber; omnia rotis
Membra suum venis: totum est pro vulnere corpus.*
Ceterùm adnotant nonnulli ex Egesippo Apostolo-

Ex his nata arbor.

Arum discipulo, natam ex hujus sanguinis aspergine arborem, quæ in foliis hanc præferat scripturam: O mors quam amara est memoria tui! Mirandum planè, si verum. Sunt etiam qui nescio quæ notitiâ Dominici sudoris guttas numerent, dicantque effluxisse centenas quinquagenas octonas. Sed incerta hæc mittamus; ego innumeratas fuisse guttas malim dicere, & pene rivulum, sive Christi vestem, seu horti solum considerem. Vestem puniceis maculis ruffatam divinus Iaias vel olim videt, & hujus è Christo causam sciscitans. *Quare rubrum est, inquit, indumentum tuum, & vestimenta tua sicut calcantium in torculari?* Horti viride pavementum pretiosissimis his guttis liberaliter depictum fuisse, beatus Lucas affirmat his ipsis verbis: *Et factus est sudor ejus sicut guttae sanguinis decurrentis in terram.* Sudor nobis fervorem, sanguis pretium, sanguinis decursus abundantiam designat. Corpus quidem vel paucæ guttæ madidare potuerunt, non item terram: & stillare, guttarum est; decurrere verò, torrentium aut rivulorum. Ergo sanguineus hic Christi sudor non tantùm coanxium destituit, trepidantes venulas deseruit, per pavida membra discurret, per solutos poros prorupit, corpus Dominicum humectavit, sed etiam per artus defluxit, in subjectam humum se effudit, & omnem circa viridantem terram largiter & floridè purpuravit. Sanguis divini quàm alia est longè vox tua, atque vox sanguinis ab innocente Abele fusi! Ille vindictam, tu misericordiam clamabas: ille Deum ut puniret; tu, ut parceret, rogabas: ille Caini parricidium, tu Christi in nos beneficium monstrabas; ille fratris in fratrem odium, tu Dei in homines amorem immensum testabaris. Ita nimirum amor iste divinus festinabat in nostram salutem, ut illi tarda nimis visa sint vincula, columna & flagra cunctari, morari vepres & spinæ, crux ipsa nimium differri videbatur. Ergo moram hanc indignatus, concitabat sese, atque in apertum prorumpens, & quantum amoris incendium Christi pectus instar Vesuvii contineret, ipsis etiam oculis subjiciebat. Quin & Christus ipse urgebat semet atque instabat, promissum à se exigebat, ad mortem accendebat, fors & seipsum sic affabatur: Si sanguinem sit inimicus adluit hostes, & sanguine sarurentur; si fratres mei meo sanguine liberandi, prodi cruor, erumpe, sanguis, sudate pori, stillate venæ, rorate tempora, ora lacrymis rigate oculi; pluite cuncta membra, fundite artus singuli, & excutite imbrem non parcum, non aquosum, sed copiosum, sed insolitum, sed sanguinolentum. Nondum quidem in Pontificum palatio sumus, nondum in Pontiano prætorio stamus, aut in viâ publicâ jacemus, nondum pendemus in Calvariâ, jam tamen ad olivarium cliyum pervenimus: hic funestæ tragediæ prologus est statuendus, Cajetana rupes spectabit sanguinarium epilogum.

O mi bone Jesu! quò tua demum in nos abibit liberalitas? Paullò antè sub extrema cenæ finem, tum nobis sanguinem in calice propinasti, jam illum iterum in tuo corpore, in veste, in horti pavimento propinas, brevi in ædibus Pilati copiosorem, omnem denique in Golgotha propinaturus è cruce. Myrrha prima, myrrha electissima est, & balsamum illud suaveolentius re- l quo atque carius, quod sponte defluit. Cruor hic tuus, Christe, nobis jure pretiosissimus, quia primus, quia sine ferro fusus est. Seraphicus ille Franciscus, omnium certè viriorum, cum primis avaritiæ capitalis hostis, sui tamen sudoris, quo cælum mercaretur, ne vel guttulam quidem voluit dividere: cujus ergo pretii nobis erit sanguineus hic sudor, quem ipse Rex cæli fudit, & restauravit universa?

Romanæ arenæ gladiatores eâ in se ibant sævitie, ut victor sæpe manum mitteret in patulum occisi vulnus, & sanguine velut se prolueret. Nec defuerunt è populo, qui gladiatorum sanguinem ex ipso vulnere hiatu biberent,

Peccatum fuit sanguinei sudoris in Christo causa.

Christi lucta.

Et in eâ compositio.

Hæc sanguinis eruptio naturalis esse potuit.

Veri sanguinis guttæ fuerunt.

Christus toto corpore & membris lacrymas cruentas profudit in Gethsemano horto.

Ex his nata arbor.

biberent, calidum adhuc spirantemque, idque contra morbum. Adhuc hic modus, qui curandis animi morbis medelam quarunt, habent hic, quem hauriant, purissimum sanguinem, recentem omnino, & de suis primùm receptaculis eliquant.

Cum inter Argivis & Lacedamonios super Thyrao agro certamen esset, pars utraque selecti militis trescentos in pugnam composuit, qui liti hinc finem facerent. Pugnam est acerrimè, & sine missione, non sine sanguine, Ceciderunt denique unà omnes, duobus solam Argivis, Argenore & Chromio stantibus, qui ut victoriam domum nunciarent, à mortuis ad vivos properarunt. His digressis, Orthyadem Laconum fortissimus, etsi jam vicinissimus morti, extremas tamen vires resumpsit, loco confurrexit, hostium aliorum spoliavit, trophæum erexit, atque digito suo pro calamo, suo sanguine pro atramento usus, hunc scuto titulum inscripsit: *Lacedamonius de Argivis*. Quo facto, in casorum acervum se abiecit, & finit. Si fas ima summis conferre, Orthyadem in Sionis viridario invitam conspicior, Christum video, qui inter extremam cum morte luctam trophæum statuit, & has in illo voces suo sanguine descriptis: *Sic DEVS dilexit mundum*. O nimum amorem istum, cui expleto mors una satis non fuit, sed ante mortem vitam hanc nostram mori cogit! ita quidem, ut nostri amantissimus Christus membra intierit, guttatim contabescere, & per lenta sanguinis stillicidia, diversis viis animam abire voluerit: & tamen adhuc plus diligebat ille quam perforebat, plus perferre cupiebat quam per humanam naturam valebat: mors illi pœnarum ejus vicissima videbatur; nec ei sufficiebat, si semel tantum moreretur in Golgothæ cœmeterio, nisi prius fuisset etiam mortuus in Gethsemani viridario: parum ei erat, si inter latrones expiraret medius, nisi & ante sudore sanguineo sic fumaret, ut jam flagellatus videri posset.

§. V. Ad Christum sudore sanguineo manentem pii suspiratus. *Pluricula de aliis quæ ad rem presentem.*

O mi amantissime Domine JESU, te unum suspirat cor meum. Cur, o amor meus, cur ita ipse tormenta ita præcipitas? Nondum hic illus est è Brutorum gente Romanus carnifex, nondum hamata te flagella lacerant, nondum aculeati sentices divinum verticem perfodiunt, nondum prægrandes clavi manus pedesque configunt; & tamen jam nunc tam uberes cruoris fonticuli fluunt. Quid eras fiet, cum totum corpus unus erit livor, vulnus unum? nimirum hodie tibi vult currunt, eras dabis cruoris maria. Atqui verò in supremis his angustiis, nemo unus hominum est, qui te vel minimum refocillet, nullus qui vicem tuam participet, qui dolorem tuum vel verbulo soletur: etiam amantissimi deserunt: ipsi etiam discipuli linguâ quàm animo meliores destituunt. Paulo antè vinciri tecum & mori parati, jam stertunt, brevi & fugam circumspicendi: solus o Christe vigilas, solus precaris, sudas & laboras. Verè torcular solus calcasti. O mi JESU, JESU mi patientissime, miserere mei, præcipue supremo vitæ meæ tempore. Confirma me in ultimo certamine, illâ præsertim horâ, quæ de omnibus meis animis sententiam feret. Mærores tui meos refocillent, angores tui meos dissipent.

Sed o felicem te dives olearum Horto, à Domino tuo purpurate, & sanguineis notis velut rosis stellate; tu arcanas illas voces atque genitus, tu suspiria lacrymis distincta, tu preces singultibus interruptas audivisti, conscius meritoris qui Christum, soporis qui locos oppresserat. Gatriant alii Adonidis aut Aleinoi hortos: nuge sunt & meta dumeta ad te comparati; Elysi campi, Elysi non sunt præ tuâ dignitate. Non errem, si te feliciorum primo illo paradysum dixerim. Et quis

Tom. II.

me transferat, ut olim Adamum, in nova hæc & beata tempe? Sed & o felicem te terram, quæ Domini tui cruorem combibisti, numquam tam pretioso rore irrigata! Quis mihi det, ut sexcentis oculis fatigem locum, quem Servatoris vestigia presserunt; genua contigerunt, cui sese os oculique appresserunt? Sed o terra, an non erubuiti, te premi tam sacro pondere, te aspergi tam nobili liquore? Imò certè rubere cœpisti Minio nimis pretioso purpurascens, postquam tubentem tibi stillam novus hic hortulanus irroravit. Et tu è caelesti prætorio alare Juvenis, quod tibi munus in hoc hortu demandatum? tunc illum solaris, qui tuum unicum est solamen: illumne ad certamen animas, qui tunc in illo contra apostatas angelos certamine, servavit? Ah! quæ hæc tam lucuosa metamorposis, quod fatum hoc tam ineluctabile, ut is in terrâ jaceat, quem in cælo beatæ mentes non sine tremore adorant.

Quid agimus hic Christiani, quæ animi nostri sunt sensa? Videre mihi, obsecro, æterni Patris Unigenam, mæsto noctis silentio, ad olearum colles terra diffusam, & velut sub mole maximâ fatiscentem, guttis roseis undique notatum. Videte mihi botrum crucis torculari nondum impositum, jam tamen ex eo vindemiam sponte redundantem. Videte oleam trapetis nondum pressam, jam tamen olivi plurimum sudantem. En spongiam nullius manu contractam, humore tamen copioso manantem. En terram virginem hostili aratro nondum proficissam, jam tamen messe uberi triumphantem. Videte mihi pellicanum nondum clavorum rostris confixum, jam tamen sanguineis rotibus stillantem. Videte agnum nondum macello, nondum cultro admotum, jam tamen undequaque guttis sanguineis respersum: guttas modo videris, brevi visuri sanguinis flumina. Sed o sensus humanos, vel adamante duriores illum hircinò sanguine domari ferunt; hos sanguis divinissimus tam largè, tam variè fusus vix quidquam

egollit. Terra movet, sol expallet, sepulera referant, saxa rumpunt, mortui sentiunt, rupes dissiliunt. Homo quid? Ridet, & Domini sui sanguinem, jocum sepe facit & ludibrium. Chrotildis regina, uti Gregorius Turonensis refert, ab Amalerico conjuge crudeliter habita, Childeberto fratri candidum linteum misit proprio sanguine infectum, quod loco litterarum esset, & hoc quasi fratri diceret: Videtne hæc Childeberte, & pateris? cernisne quid soror pariat, & conives? non vindicas, non defendis? Et, en nobis ex oliveto sudarium misit Christus, quod suo ipse sanguine largiter pinxit, & hæc quasi verba inscripsit: Hunc mihi sudorem scelera vestra expresserunt: videris ista, & vitam priorem non desipis? Utinam nos Childeberti nunc simus, & in nostram ipsi vindictam animemul Certè Patientem Christum nemo luget veriùs, nemo amat sincerius, quàm qui ea, ob quæ passus est Christus, odisse incipit. Tui, o mitissime JESU, sudores sanguinei gelidos meos abstergant, tuæ preces vin & robur meis tribuant. Tua innocentia meas noxas eluat, tua mors immortalitatem mihi beatam conferat. Tuus sim vivus, mortuus. Ita tecum, mi JESU, & pro te libens moriar.

CAPUT III.

Christus moriturus ab Iscariote proditur, à Petro negatur, ab Herode illuditur, à Pilato flagellatur.

Filius Virginis Christus ab omni hominum genere contumelias est passus: à suis, ab alienis, à sacerdotibus, Pontificibus, Senatoribus, Regibus; à Pharisæis & plebe; à summis, infimis; ab hostibus & amicis. Ipsi etiam

Christus ab omni hominum genere contumelias est passus, etiam

Ff

Handwritten notes on the right margin, including 'LAVET IN ACQUA' and other illegible text.